

## STANOVISKO VLÁDY

### **k návrhu poslanců Lucie Šafránkové, Tomia Okamury, Radima Fialy a dalších na vydání zákona o některých úpravách v oblasti pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a důchodového pojištění v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2021 (sněmovní tisk č. 1142)**

Vláda na své schůzi dne 1. března 2021 projednala a posoudila návrh zákona o některých úpravách v oblasti pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a důchodového pojištění v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2021 a zaujala k tomuto návrhu zákona **nesouhlasné stanovisko**, a to zejména z následujících důvodů:

1. Vláda si je vědoma nezbytnosti přijímání kroků směřujících ke zmírnění negativních dopadů omezujících opatření přijatých k zabránění šíření epidemie onemocnění COVID-19 na výkon podnikání nejenom osob samostatně výdělečně činných, ale i dalších podnikatelů. V souvislosti s tím vláda připomíná, že k řešení důsledků koronavirové krize již prosadila a dále prosazuje řadu opatření. V poslední době jde zejména o úpravu nároku na kompenzační bonus pro rok 2021, již dochází k rozšíření okruhu osob s nárokem na výplatu tohoto bonusu a zároveň se zvyšuje jeho denní výše na 1 000 Kč.
2. Tuto formu podpory postiženým podnikatelům vláda upřednostňuje před navrženým prominutím povinných plateb pojistného na důchodové pojištění, a to nejen vzhledem ke značnému dopadu navrženého opatření na státní rozpočet, který s takovou změnou v příjmech nepočítá.
3. Vláda dále upozorňuje na to, že navržené řešení je diskriminační vůči osobám samostatně výdělečně činným, které podmínky kompenzačního bonusu nesplňují, ale rovněž i vůči zaměstnancům, a to vzhledem ke zvýhodnění těch, kterým bude placení pojistného na důchodové pojištění za polovinu roku 2021 podle návrhu prominuto, ale tato doba, jakož i fiktivní příjem v ní dosažený, jim budou při stanovení výše důchodu zohledněny.
4. Za neodůvodněné shledává vláda nastavení působnosti návrhu zákona na celé první pololetí roku 2021 bez ohledu na to, jaká bude v tomto období epidemiologická situace.

5. Poslanecký návrh nesprávně hodnotí vztah k právu Evropské unie, pokud jej kvalifikuje jako s tímto právem konformní, přičemž zcela opomíjí zhodnocení jeho vztahu k požadavkům práva EU v oblasti veřejných podpor a nutnou notifikaci Evropské komisi v tomto směru.
6. Vláda důrazně upozorňuje, že návrh zákona vykazuje řadu právních, legislativních i legislativně technických vad, pro které by byl v praxi velice těžko aplikovatelný. Jedná se zejména o tyto nedostatky:
  - prominutí placení pojistného na důchodové pojištění osobám samostatně výdělečně činným za období od začátku ledna 2021 do konce června 2021 není vázáno na skutečné poskytnutí kompenzačního bonusu, ale na splnění podmínek podle § 2 a § 6 zákona o kompenzačním bonusu; není tedy zřejmý postup v případech, kdy by sice byly uvedené podmínky splněny, ale kompenzační bonus poskytnut nebyl, například z důvodu pozdě podané žádosti nebo z důvodu vyloučení nároku na kompenzační bonus podle § 8 zákona o kompenzačním bonusu,
  - úprava neřeší, zda pro prominutí placení pojistného je třeba, aby v daném kalendářním měsíci měla osoba samostatně výdělečně činná nárok na kompenzační bonus po celý měsíc, nebo stačí aspoň za jeden den v kalendářním měsíci, neboť kompenzační bonus se poskytuje za kalendářní dny a pojistné platí tyto osoby za kalendářní měsíc,
  - zcela absentuje úprava způsobu informování okresních správ sociálního zabezpečení o skutečnosti, že osoba samostatně výdělečně činná splnila podmínky pro poskytnutí kompenzačního bonusu nutná pro aplikaci zákona v praxi, jakož i úprava doložení splnění těchto podmínek,
  - vzhledem k reálnému nabytí účinnosti zákona by se navrhovaná úprava týkala již převážně období přede dnem nabytí účinnosti zákona, v němž zálohy na pojistné již byly zaplacený; to vše značně zatíží orgány sociálního zabezpečení, pro které bude obtížné přijmout adekvátní metodické postupy pro provádění navrhované úpravy, nehledě na to, že navržená právní úprava je svými důsledky retroaktivní, což je nepřípustné, a je to v rozporu s požadavkem legitimního očekávání a právní jistoty.
7. V neposlední řadě vláda opětovně upozorňuje na nežádoucí významný dopad navrženého opatření do příjmů státního rozpočtu ve formě výpadku příjmů z pojistného na sociální zabezpečení v roce 2021, přičemž s takovým výpadkem není ve státním rozpočtu počítáno, a to ani v rámci aktuální novely zákona o státním rozpočtu na rok 2021; kromě toho návrh zákona neřeší ani případné zvýšení výdajů spojených s administrativou tohoto opatření, které by představovalo další nežádoucí dopad do státního rozpočtu.